

Kategoria Prasa

5/P Angelika Kuźniak: „Człowiek, który zmienił Niemcy”

Człowiek, który zmienił Niemcy, to Günter Wallraff, wybitny niemiecki reporter. - Gdy trzeba wyjawiać skrywaną prawdę, konieczne jest „założenie maski” - pisał. Niemiecki dziennikarz na własnej skórze sprawdzał, jak żyją bezdomni, wcielał się w role nielegalnych imigrantów pracujących w poniżających warunkach, dał się torturować w greckim więzieniu. Zdemaskował bezwzględność warunków pracy w największym niemieckim brukowcu - bo i tam się zatrudnił. Ten wywiad jest jednak nie tylko opowieścią o pracy Wallraffa. To opowieść o współczesnej Europie, o współczesnych Niemczech. Nawet jeśli coś wydarzyło się dwadzieścia lat temu, okazuje się, że zmieniły się jedynie dekoracje, mechanizm pozostał ten sam.

39/P Tomasz Kycia: „Kłeska multi-kulti”

Artykuł jest analizą wielokulturowości niemieckiego społeczeństwa. Postawiono m.in. pytanie, na ile niemiecki model „multi-kulti” mógłby być wzorem a na ile przestroga dla polskiego społeczeństwa integrującego się w wielonarodowościowej Unii Europejskiej.

31/P Agnieszka Stawiarska „Rolnicy działają w podziemiu”

Dziennikarz podjął temat zgłoszony przez czytelnika, zawodowego rolnika, i zwrócił uwagę na odmienne możliwości prowadzenia działalności rolniczej w Polsce i Niemczech, dwóch państwach należących do UE. Polski rolnik, który chce oprócz swojej głównej działalności zająć się wytwarzaniem np. wina czy regionalnej żywności - sera, wędlin, chleba - napotyka na wiele trudności formalnych; urzędnicy często stawiają mu różne zarzuty. Niemiecki rolnik prowadzi porównywalną działalność w znacznie łatwiejszych warunkach. Te różnice uświadamiają sobie polscy i niemieccy rolnicy rozmawiając podczas lokalnego święta wina w okolicach Poczdamu.

DE 29/P „Stacja końcowa - Tęsknota”, Emilia Smechowski

Ryszard Kwiecień śnił o pracy w Niemczech, a obudził się wśród starych papierowych kartonów na ulicy. Gdy Polska wstępowała do Unii Europejskiej, pojechał do Niemiec pełen nadziei. Jednak gdy po sześciu miesiącach stracił pracę, zaczął pić i wylądował na ulicy. Nocował w kontenerach na śmieci. Trwało to siedem lat, aż spotkał pewnego „streetworkera” z Fundacji Barka. Ten przekonał go, że w Polsce czeka go lepsza przyszłość. 1 maja 2011 roku niemiecki rynek pracy został w pełni otwarty dla polskich pracowników. Wtedy jednak Ryszard Kwiecień był już z powrotem w domu - u swojej matki na Śląsku, która nic nie wie o jego życiu na ulicy.

DE 41/P „Nowy Ślązak”, Konrad Schuller

W XX wieku górnośląski okręg przemysłowy przechodził z rąk do rąk tyle razy, że w wielu rodzinach polskie i niemieckie tradycje są ze sobą nierozzerwalnie związane. Dzisiejszą rzeczywistość kształtują zarówno traumy wojenne i izolowanie się poszczególnych grup, jak i ponadnarodowe przyjaźnie. Poza liniami dawnych podziałów kształtuje się śląska tożsamość z własną gwara, którą wspierają politycy ze śląskiego ruchu autonomicznego RAŚ oraz młode piłkarki klubu sportowego 1. FC Katowice.

DE 92/P „Wyrzuć młotki w powietrze”, Gregor Dotzauer

Pianista Krzysztof Komeda uczynił polski jazz po II wojnie światowej słynnym na cały świat, i to nie tylko dzięki swojej muzyce do filmów Romana Polańskiego. W Leszku Możdżerze znalazł spadkobiercę-wirtuoza, który w Polsce przyciąga tłumy słuchaczy. Spotkanie w Poznaniu to preludium do występu w Berlinie.

Kategoria radio

22/R Anna Sekudewicz-Rączaszek: Miłość, która leczy

Gabi i Uve są małżeństwem od kilku lat. On, Niemiec, jest wnukiem żołnierza SS, zbrodniarza i fanatycznego nazisty. Dziadek Gabrieli zginął w Auschwitz. Miłość, która ich połączyła, była silniejsza niż dramatyczne sprawy z przeszłości. Dziś mieszkają na krakowskim Kazimierzu i cały czas szukają śladów dawnych historii swoich rodzin. Pracują nad książką, która ma pokazać następnym pokoleniom, jak radzić sobie z demonami przeszłości, jak pokonać traumy i uprzedzenia związane z II wojną światową i wojnami toczonymi współcześnie, jak doprowadzić do prawdziwego pojednania między ludźmi. Oni sami są żywym przykładem, że jest to możliwe.

27/R Katarzyna Błaszczyk: Połowa obrotu

Historia o Krzysztofie Hyli - niemieckim dziennikarzu, który pomagał „Solidarności”. Kiedy w latach 70. ubiegłego wieku Hyla wyjeżdżał z Opolszczyzny myślał, że to koniec jego związku z Polską. Jednak los zadecydował inaczej. Opowieść o tym, jakie niespodzianki szykuje nam przeznaczenie. Jak to, co nienawidzimy, staje się tym, co kochamy.

33/R Jolanta Rudnik: Tutaj, here, hier

Punktem wyjścia do reportażu jest wystawa „Tutaj, here, hier”, która przez ostatnie miesiące pokazywana była w kilku miastach Polski i Niemiec. Na wystawie prezentowane są zdjęcia przedstawiające różne miejsca Pomorza - głównie okolice Koszalina. Dołączono do nich teksty będące refleksjami ludzi w różny sposób związanymi z tym regionem. Powstał oryginalny zapis osobistych przeżyć, wspomnień rodzinnych, zrozumienia, pojednania i przyjaźni: dwóch Polaków, Niemki mieszkającej w Austrii i niemieckiego Żyda z Koszalina, obecnie obywatela Wielkiej Brytanii.

DE 14/R „Trzy miłości w Niemczech. Ludwig Zimmerer – Dziennikarz, Kolekcjoner, Marzyciel”, Jadwiga Anna Korte

Ludwig Zimmerer, urodzony w 1924 roku w Augsburgu, w 1956 roku chciał wyjechać do Polski tylko na tydzień lub dwa. Wydawało się wówczas, że kraj powoli uwalnia się z dławiącego uścisku stalinizmu. To zjawisko zafascynowało Zimmerera, katolika o lewicowych poglądach. Zadawał sobie pytanie, czy „marksizm z ludzką twarzą” i wiara chrześcijańska mogły w Polsce istnieć w symbiozie? Przyjechał więc i pozostał już na całe życie. Pracował jako pierwszy zachodniemiecki korespondent w Warszawie, najpierw dla „Die Welt”, potem dla niemieckiej telewizji i radia. Hasła głoszone przez związki wypędzonych nie robiły na nim wrażenia, za to polscy intelektualiści, artyści i kobiety – owszem. Tłumaczył na niemiecki polską literaturę i zebrał pokaźną kolekcję polskiej sztuki ludowej. Wprowadzenie stanu wojennego w grudniu 1981 roku rozwiało marzenie Zimmerera o wolnej, demokratycznej Polsce. Niestety nie dożył przemian politycznych w 1989 roku.

DE 54/R „Nasz Helmut”, Johanna Rubinroth

Aśka i Renka to dwie Polki w Berlinie, dla których kuchnia jest najważniejszym pomieszczeniem; tu nie tylko smaży się polskie kotlety mielone, ale także rozmawia na wszelkie możliwe tematy. Co z Helmutem, bardzo podejrzliwym sąsiadem? Co z polsko-niemiecką przyjaźnią między narodami? Tego rodzaju pytania nurtują Renkę i Aśkę na co dzień. Muszą je gruntownie przedyskutować w swojej kuchni przy berlińskiej Damaschkestraße. Zajmie im to sporo czasu.

31/R „W podróży u sąsiadów – pielgrzymi na Via Regia w Polsce”, Monika Gerdes

Podczas gdy w Görlitz trwa III Saksońska Wystawa Krajowa poświęcona tzw. Via Regia, autorka reportażu udaje się do Polski, by przejść słynną trasę. Dwanaście dni wędruje szlakiem Via Regia z plecakiem i mikrofonem w ręku. Poznaje polską kulturę, historię, obyczajowość. Szczególnie poruszające okazują się dla niej kontakty z ludźmi. Całe przedsięwzięcie było eksperymentem – pielgrzymując nie można bowiem zaplanować, kogo się spotka. W rezultacie powstał reportaż o charakterze dziennika, gdzie refleksje o życiu codziennym w sąsiednim kraju mieszają się z wrażeniami dotyczącymi polskiej religijności i wspaniałej gościnności.

Kategoria telewizja

6/TV Grzegorz Fedorowski: Na Wschód od Timszel

Film „Na Wschód od Timszel” to zapis indywidualnych polsko-niemieckich historii. Jest tu stary Niemiec odwiedzający dom, który jego rodzice opuścili w 1945 r. uciekając przed frontem. Jest to opowieść o synu niemieckiego rybaka, który sprowadza się na starość

do miasteczka swojego dzieciństwa mającego dziś polską nazwę. Jest również pastor - syn pastora, który wraca do własnej chrzcielnicy w mieście, o którym mówi „meine nie meine”. I Niemka, która jako dziecko w powojennym Szczecinie służyła u... Żydów. „Na wschód od Edenu wygnał Pan występного Kaina” - mówi Księża Rodzaju. Gdzieś na pograniczu kultur czai się zło a jednocześnie tkwi tam potencjalna możliwość wyboru dobra. Starotestamentowe słowo „timszel” pozostaje uniwersalnym narzędziem układania relacji między narodami. Kiedyś Niemcy, zwłaszcza Niemcy Zachodnie, a nawet swego czasu NDR, były dla Polaków i dla innych państw leżących na wschód od Odry jakimś rodzajem Raju. „Na Wschód od Niemiec” zaczynało się to gorsze. Jak kraina na Wschód od Edenu, gdzie biblijny bóg wyprosił Kaina.

36/TV Agata Lewandowski: Dzieci emigracji

Kim są młodzi Polacy urodzeni za granicą - Europejczykami? Polakami? Niemcami? Odpowiedzi na te pytania próbuje znaleźć dokumentalny film Agaty Lewandowski opowiadający historie pięciu „berlińsko-polskich” nastolatków, którzy potrafili bezboleśnie pogodzić w sobie „polskość” i „niemieckość”. Jako pierwsi patrzą na Niemcy i Polskę wolni od stereotypów. Są symbolami nowego pokolenia, które wchodzi w życie bez obciążeń i uprzedzeń historycznych. Czy dorośli są w stanie się tego od młodych nauczyć?

50/TV Paweł Marciniak: Wydanie specjalne programu z Berlina

Po otwarciu niemieckiego rynku pracy i zapowiedziach fali migracyjnej z Wielkopolski dziennikarze postanowili sprawdzić jak naprawdę wygląda praca w Niemczech. Z racji bliskiej współpracy wielkopolskich i niemieckich przedsiębiorstw chcieli pokazać, że w biznesie granic już dawno nie ma, a ta współpraca to wzór dla wszystkich i nasza codzienność, z której wielu nie zdaje sobie sprawy.

DE 67/TV: „Energia atomowa - Kres marzeń na granicy”, Iris Marx i Adrian Bartocha

„My chcemy przestać, oni chcą zacząć.” - tak można zwięźle opisać polsko-niemieckie relacje w zakresie energii atomowej. Ale tak, jak Niemcy nie chcą, żeby się wtrącano do ich decyzji o rezygnacji z energii jądrowej, tak Polska chce sama decydować, z jakich źródeł będzie czerpała swoją energię. Bo chodzi nie tylko o duży popyt na prąd w przystępnej cenie, czy obowiązek redukcji emisji dwutlenku węgla, lecz także o coś znacznie ważniejszego z punktu widzenia wielu Polaków - o narodową niezależność, przede wszystkim od rosyjskich dostawców surowców energetycznych.

Udajemy się do miejsca, gdzie w niedalekiej przyszłości może powstać pierwsza w Polsce elektrownia atomowa. Żarnowiec leży w pobliżu Gdańska, zaledwie 300 km od granicy z Brandenburgią. Już w latach 80. miała tu powstać elektrownia atomowa, ale po katastrofie w

Czarnobylu, zamiar ten porzucono. Dzisiaj nikt nie pamięta o tragedii na Ukrainie, a japońska Fukushima leży bardzo daleko. Żarnowiec z radością oczekuje spodziewanego boomu gospodarczego. Niemieckie obawy przed przyszłym, abstrakcyjnym niebezpieczeństwem nie mają tutaj znaczenia wobec aktualnych problemów polskiej prowincji, czyli biedy i bezrobocia. Krótki reportaż o niemieckim marzeniu o czystej energii, które na niemiecko-polskiej granicy znalazło swój kres.

DE 40/TV „Löcknitz: Raj dla przybyszów i ostoja dla NPD”, Markus Frenzel

Löcknitz to mała miejscowość w Meklemburgii-Pomorzu Przednim. Mieszka tu wielu imigrantów. Prawie co dziesiąty mieszkaniec jest Polakiem. Polacy zamieszkali w opuszczonych blokach z wielkiej płyty, albo zbudowali własne domy. Wielu z nich jeździ do pracy do Szczecina. Inni w swojej nowej ojczyźnie założyli firmy i tam płacą podatki. Dzieci chodzą do polsko-niemieckiego przedszkola, które jako projekt pokazowy otrzymało wielomilionowe dotacje z Unii Europejskiej. Mimo to wielu Niemców traktuje nowych współmieszkańców z nieufnością. To przekłada się na poparcie dla NPD w wyborach, które w Löcknitz jest jednym z najwyższych w regionie. Reportaż próbuje odpowiedzieć na pytanie dotyczące mentalności mieszkańców Löcknitz. Dlaczego tak wielu spośród nich wybiera partię ksenofobiczną, skoro miejscowość ta czerpie tyle korzyści z obecności i pracy cudzoziemców?

DE 84/TV: „Niepotrzebnych rzeczy podróż niezwykła”, Katja Schupp

Każdego roku w określonym czasie mieszkańcy wsi i miasteczek w okolicach Moguncji wystawiają przed dom zbędne rzeczy. Dla jednych to śmieci, dla innych złoto leżące na ulicy. Przez tamtejsze uliczki przeciskają się liczne ciężarówki z polskimi rejestracjami. Ich kierowcy szukają wśród pozornie zbędnych przedmiotów czegoś, co można by w Polsce sprzedać. Piotr i Jan robią to od 15 lat. Historia podróży starego trzykołowego roweru, kanapy i innych przedmiotów wystawionych na poboczu drogi w pewnej heskiej wsi nad Renem, transportowanych ciężarówką Piotra do jego sklepu second-hand w Polsce, staje się opowieścią o ludziach żyjących w Europie rozdartej między biedą a bogactwem; Europie wciąż pełnej uprzedzeń.